

Tack för ordet Trygve!

Jag är väldigt glad över att vara här idag och få ta del av det arbete som bedrivs i de nordiska länderna när det gäller **grön omsorg**. Jag är också imponerad av Norges vision "Inn på tunet" och den utvecklingspotential det har för landsbygdens utveckling. Det är via goda exempel vi kan lära oss mer och utvecklas.

När den regering jag företräder tillträdde 2006 framgick det redan då av regeringsförklaringen att en samlad strategi för att stärka landsbygdens utvecklingskraft skulle tas fram. Ett ytterligare steg i den här riktningen var att regeringen 2011 beslöt att byta namn från Jordbruksdepartement till Landsbygdsdepartement, vilket innebar ett tydligare fokus på landsbygdsfrågorna och att vi fick en Landsbygdsminister!

För mig är det viktigt att landsbygdsperspektivet genomsyrar alla områden. Det är trots allt över tre miljoner svenskar som bor utanför de större tätorterna. De gröna näringarna och de ansvarsområden vi har på Landsbygdsdepartementet betyder givetvis mycket för landsbygdens utveckling. Men det räcker inte för att skapa tillväxt och jobb i hela landet. Jag menar att alla departement och politikområden måste involveras i arbetet för att vi ska lyckas och för att vi ska ha ett Sverige som lever i

alla delar. Det arbetet är nu på gång i och med att vi ska landsbygdssäkra alla beslut som regeringen fattar.

Vi vill att **fler ska få möjlighet att ha ett jobb att gå till**. Vid utgången av 2006 hade över en halv miljon svenskar sjukersättning eller hade varit sjukskrivna längre tid än ett år. Enligt ekonomistyrningsverket har kostnaderna för sjukpenning, rehabilitering samt sjuk – och aktivitetsersättning legat över 100 miljarder per år de senaste åren. Det här vill regeringen vända! Att ha ett jobb innebär inte bara en regelbunden inkomst och frihet, utan även tillgång till sociala kontakter. Därför vill regeringen hitta nya möjligheter för långtidssjukskrivna att komma tillbaka till arbete och att de som har hindrats, av till exempel en funktionsnedsättning, också ska ha samma möjlighet till försörjning.

Jobb spelar ofta en stor roll när man väljer bostadsort. Som ni alla vet hade vi en konjunkturedgång 2009-2010 , vilken präglade utvecklingen negativt av såväl antalet arbetsställen som sysselsättningen på landsbygden. Men nu ser vi tecken på att konjunkturen vänder och att landsbygdsområdena ger förutsättningar för fler jobb och företag. Jobb trillar ju som bekant inte ned från himlen, de skapas i nya eller växande företag. Antalet nya företag på landsbygden har också ökat med 10 procent de senaste två åren. Det är givetvis mycket positivt och den siffran bör öka ännu mer för att klara kommande utmaningar.

Rehabilitering i landsbygdsmiljö och gröna omsorgsgårdar är relativt nya begrepp för att skapa jobb och för människor att hitta tillbaka till arbetsmarknaden igen men det har blivit väldigt uppmärksammat.

Sveriges lantbruksuniversitet i Alnarp har startat en verksamhet som är inriktad på att bedriva forskning utifrån naturens roll för livskvalitet och hälsa. I **Alnarps rehabiliteringsträdgård** kombineras teorier från medicin, sjukgymnastik, arbetsterapi och psykoterapi i samklang med landskapsarkitektur, miljöpsykologi och traditionell trädgårdsterapi. Målgruppen är långtidssjukskrivna med utmattningsdepression. Modellen har varit mycket framgångsrik och blivit erkänd i hela Sverige men också i flera länder utanför Sveriges gränser.

År 2010 beviljade regeringen utifrån Alnarps modell 350 000 SEK för ett nytt projekt till SLU för att förbättra **ungas hälsa och återkomst till arbetsmarknaden**. I samband med detta beviljades ytterligare 250 000 sek i bidrag till **Wijs Trädgårdar** för att färdigställa ett program för rehabilitering i befintlig trädgårdsmiljö.

Sveriges landsbygdsprogram som löper till 2013 är ett viktigt verktyg för att främja landsbygdens utveckling. Inom ramen för **landsbygdsprogrammet** har 8,5 miljoner sek gått till samverkansprojekt och insatser för grön rehabilitering.

Som ni har hört riktar sig grön rehabilitering till långtidssjukskrivna som har behov av att rehabiliteras i syfte att återvända till arbetsmarknaden. Regeringen ska främja förutsättningar att komma tillbaka till arbetsmarknaden, men det är landstingen, regeringens förlängda arm på regional nivå som bär huvudansvaret för rehabiliteringen.

Eftersom det tar tid att få genomslag för nya idéer och kunna se resultat har **Lantbrukarnas Riksförbund** startat flera projekt ihop med landstingen för att visa hur landsbygdsföretagare skulle kunna bidra till grön rehabilitering. I bl.a. Östergötland och Skåne har LRF bidragit till att starta flera projekt där landsbygdsföretagare ansvarar för rehabilitering och arbetsprövning medan vårdcentralen står för vården. Minst 75 % av deltagarna ska kunna arbeta minst 50 % efter att ha deltagit i den gröna rehabiliteringen. Resultaten från projekten visar att grön rehabilitering har bidragit till förkortade sjukskrivningstider för flertalet patienter och att grön rehabilitering är ett bra och viktigt komplement till den rehabilitering som finns inom vården idag.

I Uppsala län har Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Landstinget startat ett samverkansprojekt tillsammans med **Skogsstyrelsen** för grön rehabilitering.

Målgruppen för projektet är de personer som riskerar att utförsäkras och har en diagnos som motsvarar psykisk ohälsa och smärtproblematik. Under en 2-års period kommer ca 200 individer att delta i projektet och målet är att 70 % av deltagarna skall öka sin arbetsförmåga och kunna fortsätta rehabiliteras inom ramen för arbetslivsintroduktionen. Skogsstyrelsen ska bedriva gruppaktiviteter som bland annat ger möjlighet att dagligen vara ute i skog och mark för att stärka varje individ, öka den sociala förmågan och förbättra den fysiska konditionen.

I Kalmar län har landstinget startat ett projekt inom grön rehabilitering för att minska stressrelaterad ohälsa hos kvinnor. Anslaget har nu utvidgats vilket innebär att verksamheten är garanterad fram till och med 2013.

Många projekt har startat inom grön rehabilitering de senaste åren och vi hoppas att fler landsbygdsbor ska få möjlighet att utveckla sina företagsidéer inom den här sektorn framöver. Jag vill också nämna några exempel om de insatser och samarbeten som finns inom **grön omsorg** - alltså den verksamhet som bygger på att kombinera omsorg med gårdens resurser för personer som av olika skäl har behov av stöd och

service. I likhet med den norska modellen kombineras anpassade aktiviteter för individen på gården. Det kan vara daglig verksamhet för fysiskt och psykiskt funktionshindrade, jourhem för missbrukare och de som har begått brott, eller korttidsboenden och anhörigavlastning.

Möjligheten med grön omsorg är många, både för personen som behöver stöd, för lantbrukaren eller fastighetsägaren. Företagaren eller fastighetsägaren kan hyra ut en del av gården till kommunen som driver sin egen omsorgsverksamhet med egen personal. Eller så kan lantbrukaren själv driva Grön omsorg på entreprenad, sådana exempel finns också.

Jag vill nu gärna ge några exempel på projekt kopplade till grön omsorg. På arbetsmarknaden har människor med ett kriminellt förflutet en svag ställning. Det är svårt att hitta ett nytt jobb att gå till och det ställs allt högre krav på utbildningar för att få ett jobb.

Kriminellt belastade kvinnor har visat sig ha den allra svagaste ställningen på arbetsmarknaden. Därför öppnar nu Kriminalvården i en unik satsning den stängda anstalten **Smälteryd i Västra Götaland** för kvinnor med fokus på

arbetsmarknadsanpassad utbildning. Smälteryd var tidigare ett lantbruk med goda möjligheter att bedriva djurskötsel. Vi vet av erfarenhet att djurskötsel främjar både yrkesskicklighet, empatisk förmåga och självförtroendet. Dessutom är, enligt Arbetsförmedlingen, häst- och hundskötsel en växande bransch. En annan viktig aspekt för den nya anstalten är möjligheten att erbjuda de barn som besöker eller följer med sina mammor en bättre livsmiljö.

Det finns självklart fler goda exempel på gårdar som används för rehabilitering inom kriminalvården. **I Mariestad** finns en mjölkgård som har fått utmärkelse för sin höga mjölkqualitet under de sista tjugo åren men som också har ett samarbete med Kriminalvårdsmyndigheten. Att arbetet utförs av interner gör att gården liknar mer en lantbruksskola än en vanlig mjölkgård, där alla ska läras upp och motiveras.

En rad andra anstalter bedriver jordbruk med goda resultat. För att nämna några ytterligare har vi Svartsjö som inte bara har spannmåls- och köttproduktion utan även bedriver parkskötsel. Inom kriminalvården i västra Stockholm bedriver interner växtodling sedan en tid tillbaka. I norra delen av landet finns anstalten i Umeå där man bedriver ett jordbruk med 50 mjölkkor och 100 ungdjur.

Kopplingen djur, natur och människa skapar möjligheter. Och det är just samarbetet och samverkan mellan dessa parter som bidrar till att möjligheter till välbefinnande och tillfrisknande skapas. Som ni har hört har det startats samverkansprojekt i flera delar av Sverige i syfte att stärka människors hälsa, skapa arbetstillfällen och få människor tillbaka till arbetet. Denna utveckling vill vi skall fortsätta och det är genom samverkan och att lyssna till nya idéer vi gemensamt kan bidra till att målsättningen uppfylls. Jag kommer därför lyssna till alla de nordiska ländernas förslag och idéer och ser fram emot att kunna diskutera dessa frågor vidare under veckan.

Nu vil jag tacka för er uppmärksamhet och önska en fortsatt trevlig dag!

